

Život vojenský, život veselý aneb sloužil jsem za Čepičky

Jedné bezesné noci mě napadla myšlenka sepsat vzpomínky na moje vojenská léta 1952 - 54, oživit si vzpomínky veselé i vážné z mládí, kdy jsem "sloužil vlasti." za ministrování známého Alexeje Čepičky, zetě K. Gottwalda. Nechci se pokoušet o nějaké literární dílo, ale jen si připomenout co jsem tehdy jako 21 - 23letý prožíval, připomenout a přiblížit si onu dobu, její pohodovost (vždyť jsme byli mladí) i absurditu. Poznal jsem v tom čase hodně vrstevníků, jejichž jména jsem částečně zapomněl, ale to co jsem s nimi společně zažil, zůstalo v mé paměti.

V červnu 1952 jsem ukončil studium na Pedagogické fakultě v Plzni. V téže roce (měsíc už nevím, bylo to zjara) jsem absolvoval vojenský odvod, lidově zvaný asent, stal jsem se brancem, kterého čekal podzimní nástup na vojenskou službu.

Odvodní řízení se konalo u Okresní vojenské zprávy Rokycany. Z naší vesnice se ho zúčastnilo 14 chlapců ročníků 1931 a 1932, které doprovázel pověřený pracovník MNV Cheznovice. Odvedení byli všichni. Na dotaz odvodní komise, u které zbraně bych chtěl sloužit, jsem odpověděl, že u té, kde bych mohl uplatnit matematiku, v čemž mi bylo, jak vyplyne z dalšího vypravování, vyhověno.

Z Rokycan jsme jeli vlakem do Mýta. Na dobové fotografii odvedených branců, pořízené před restaurací "Jednoty" v Mýtě jsou se mnou tito kamarádi: Vašek Jedlička, Fanda Toncar, Vláďa Čermák, Pepík Milota, Tomáš Antoš, Franta Huml, Vašek Huml, Jirka Kratochvíl, Věna Marek, Pepík Huml, Ota Kratochvíl, Pavel Čepelák, Pepík Karásek a samozřejmě moje osoba.

Z Mýta nás odvezli ozdobeným žebříňákem před naši vesnici, kde jsme se seřadili a odešli k pomníku padlých z 1. a 2. sv. války. Zde se konala malá slavnost s projevy - za brance promluvil Pepík Karásek. Vše proběhlo vkusně a důstojně. Nejsem moralista, ale srovnám-li to s dnešními způsoby, kdy alkoholem zmožení branci vyřvávají po ulicích, myslí, že se naše generace nemá zač stydět. Večer pak se konala taneční zábava v lidovém domě.

Na své první učitelské místo jsem nastoupil na osmileté střední škole (OSŠ) v Karlových Varech - Rybářích (OSŠ M. Gorkého), kde jsem učil v měsíci září 1952. Také zde byl Bohouš Pešek, který pocházel odněkud z jižních Čech. Bohouš bydlel nedaleko od školy v budově karlovarského pivovaru u svých známých. Já, nemaje v Karlových Varech ani známé, ani příbuzné, jsem přijal s povděkem nabídku kolegy - matikáře Soukupa, který byl t. č. "slaměným vdovcem" a přespal u něho dvě noci. Pak jsem bydlel u známých jedné kolegyně. Moji domácí se jmenovali Wollemanovi a měli vilku asi 400 metrů za keramickou školou. Pan Wolleman byl dost vysoce postaveným funkcionářem v hotelu Moskva - Pupp. Byli to hodní, bezdětní lidé. Nemohu nezapomenout, jak můj dobrý a starostlivý otec mi přivezl do Karlových Varů bednu s koksem, přitom bylo září a topit se ještě nemuselo. "To víš, chlapče," řekl mi

táta, „máma má obavu, abys tu nenastyd“. Takže mi bylo jasné, že iniciátorkou toho, že táta dopravil bednu s koksem jako spoluzavazadlo ze stanice Mýto na Rokycansku do stanice Karlovy Vary dolní nádraží, byla matka. Kromě toho byli oba zvědaví, jak bydlím. Tatku jsem provedl po městě, byli jsme až na kolonádě, a vpozdvečer odjel pak autobusem do Plzně, odkud cestoval vlakem do Mýta, z něho pak pěšky 4 km do vesnice, kde jsme bydleli. Přišel pozdě v noci, ale tehdy mu bylo 44 let a byl fyzicky zdatný, protože byl zvyklý celý život manuálně pracovat.

S Bohoušem Peškem jsme sbírali první kantorské zkušenosti, čas utíkal a blížil se konec září. Jednou mi Bohouš řekl: "Kámo, připravuje se velká rozlučka." A skutečně předposlední zářijový den se konal večírek, na kterém se s Bohoušem a se mnou rozloučil celý učitelský sbor v čele s ředitelem Josefem Krátkým. My jsme totiž 1. října narukovali na vojnu. Večírek se protáhl dlouho do noci a my s Bohoušem jsme si oslavu odchodu na vojnu prodloužili až do rána, kdy jsme uzamčenou školní budovu opouštěli oknem třídy v přízemí.

Shromáždění odvedenců plzeňského kraje bylo v Plzni na náměstí, odkud jsme odpochoďovali na hlavní nádraží. Předem mnou pochodoval jakýsi Lavička, kterému pochodoování činilo potíže (byl nějak "opožděný"), takže jsem ho stále kopal do nohou. Z plzeňského nádraží nás rozváželi do různých míst. Tak jsem se dostal do kasáren v Mladé Boleslavi, kde jsem prodělal tzv. přijímač. V něm do nás prali hlavně požadovaný výcvik, klencáky, cviky se zbraní, rozborku a sborku pušky apod. Živě si vzpomínám, jak jsme po takovém perném "pořádku" značně vyhládlí zasedali v jídelně a cpali do sebe krupeto, segedínský guláš, blbouny s povidly a podobná vojenská jídla.

Na ubikaci nás spalo asi 20 na patrových železných postelích tzv. kavalcích. Ráno se pochopitelně "vzduch" dal téměř krájet, jak byl hustý. Večery před usnutím nám zpříjemňoval vojín Hašek z Plzně různými vtipy, mj. napodoboval krávu, jak si odlehčuje a zvuk dopadajícího kravského lejna věrohodně prováněl tleskáním dlaněmi. Samozřejmě i další spolunocležníci přispívali k dobré náladě a ke snášení "buzerace", kterou s potěšením na nás vykonávali mazáci. Tehdy se na vojnu chodilo s černými dřevěnými kuffíky, kde jsme měli své osobní věci. Tyto kuffíky stály u lůžek a na nich před spaním vojáci skládali svršky - jejich srovnání kontrolovali mazáci, velitelé družstev. Neúhledně složené mundúry a košile "kontrolou" rozházeli a dotyčný majitel svršků je musel složit znovu. I mě někdy tato exekuce postihla. Oblíbeným cílem "buzerace" bylo také hledání tzv. vatičky v záhybech stejnokroje - to byla špína a prach, které se nashromáždily ve švech. Nočním prádlem pro nás byly modrobílé kostičkované noční košile, takže pohled na takto vymóděné mladíky byl pro bohy. Vrcholem "buzerace" pak byly cvičné nástupy na noční cvičení. To se naši nadřízení mazáčtí velitelé družstev i čet nejvíc vyřádili. Než se takový rozespálý vojáček vysoukal z apartní noční košile a oblékl se a obul "púllitry", museli se asi všichni dobře bavit.

Tehdy se na vojně hodně pochodovalo v sevřených útvarech. Pochodovalo se cestou na oběd i z oběda, cestou na cvičák apod. a také večer na kasárenském dvoře při tzv. čepobití. K pochodu patřil samozřejmě i zpěv, kterému předcházela

povel "pohov, volno, zpívat". Mezi často zpívané pařila píseň "Okolo Hradce", v níž se pěje o malé zahrádce, kde rostou tři růže - červená, bílá a modrá. Pak se v písni zpívá o šedé kobylce, která se nechce nechat dát okovat kovářem, nakonec si dá říci a jak praví slova pochodové písně, kováři postála". Vynalézavý čestný voják ve snaze zpříjemnit si vojenský život vymýšlí různé srandičky a tak jsme slova "kobyłka malá kovat se dala, kováři postála" nahrazovali slovy "...kováře pochcala" a abychom nedráždili "načálstvo" tak část pochodujícího útvaru zpívala původní slova a část slova neslušná, která splynula s těmi slušnými a nebyl důvod u načálníků, aby nás stírali (vojensky jebali). "Šlapú tam vzadú" se často ozývalo nad pochodující četou z míst velících mazáků. To asi proto, že těmto rádoby velitelům se zdálo, že dupot "púllitrů" na nohách vojáků je málo slyšitelný.

Výcvik v přijímači skončil po měsíci a z mladoboleslavských kasáren nás rozdělili a poslali do různých vojenských útvarů. Byla to asi krátká doba na to, abych si zapamatoval jména spoluvojinů. Pouze to byl již zmíněný Lavička, který neuměl pochodovat a Hašek, který nás obveseloval před spaním.

Vojenští páni respektovali moje přání přidělit mě k útvaru, kde bych mohl uplatnit zálibu v matematice. Po absolvování přijímače jsem byl přidělen do školy pro důstojníky v záloze (ŠDZ) ve Vyškově - Dědicích. Byla to typická vojenská přízemní budova u Dědic na mírném vršku. Pod ní byla budova poddůstojnické školy a řada dalších kasárenských domů bojových útvarů a naše škola pro důstojníky v záloze.

Ve škole byl náčelníkem mjr. Delavos. Toto jméno napovídá, že měl určitě francouzské předky. Byl to urostlý, velmi kultivovaný pán, správný typ důstojníka z 1. republiky. My, vojíni - žáci ŠDZ jsme se s ním setkávali málo pouze při slavnostních nástupech nebo jsme ho potkávali v areálu kasárenské školy. Škola připravovala pro bojové útvary náčelníky topografických služeb (NTS) a náčelníky (velitele) spojařů. Velitelem roty NTS byl jakýsi slovenský kapitán, velitelem spojařů byl český poručík. Věkem i vystupováním připomínal slovenský kapitán důstojníka z 1. republiky a kolovaly o něm zvěsti, že sloužil i v armádě slovenského štátu. Český poručík svým vystupováním připomínal „rychlakvašku“, tj. dělnického kádra, který v krátkém čase absolvoval vojenskou akademii i s maturitou. Uvedl se hned při slavnostní přísaze, když nás srovnával na cvičišti, což se mu stále nedařilo, a tak z něho vypadlo: „Vy nevíte, co to je vodorovně kolmo.“

V naší rotě NTS jsme se učili všem zeměměřičským pracem, používali nejen pásmo, trasírky a další pomůcky, ale pracovali jsme i s teodolity a dělostřeleckými buzolami PAB (periskopičeskij artirelijskij buzol – tj. ruský název).

V terénu získané údaje jsme pak zpracovávali v učebně a na formulářích jsme vypočítávali souřadnice zeměpisných bodů pomocí protínání vpřed, polygonu, protínání vzad apod. Samozřejmě tyto výpočty se prováděly i s cvičně danými údaji, abychom se procvičili v počítání za účelem výpočtu souřadnic geodetických bodů. V kolektivu byli počtáři různých úrovní a matematických zdatností. Při této příležitosti musím pochválit výuku matematiky v hořovickém gymnáziu (prof. Neumann a prof. Svoboda). Ve třídě jsme byli tři absolventi tohoto ústavu- Karas, Venclíček a já

- a patřili jsme k nejzdatnějším počtářům, což se projevovalo v pořádaných soutěžích. Vyrovnali jsme se (a často i předčili) těm, kteří měli titul ing. Výuku ve škole nezvládnul jakýsi Moravák Kobza a musel se školy odejít. Byli i další slabší žáci, kterým učivo dělalo potíže. Patřil k nim i voják Krafčík, učitel ze Slovenska, který vždy, když po delší době pochopil látku, vykřikoval: „Teraz už viem!“. Z důvodů jazykových, ale i jiných, měl potíže s chápáním učiva i vojín Méssarosoz, který často na otázky vyučujících odpovídal: „Némtudum“. Od té doby vím, co to slovo znamená - nerozumím.

Pro vedení výcviku a výuky měli oba výše zmínění důstojníci z povolání absolventy ŠDZ - velitele čet. U čtyř NTS to byl rotný absolvent Volný, u spojařů ppor. Dalibor Povolný. Zatímco rotný Volný byl velký klidás, z podporučíka Povolného přímo sršela energie, čínorodost, smysl pro legraci a recesi. Při jednom společném výcviku NTS a spojařů jsme s ním zažili následující příhodu. Zaměstnání se konalo v krásné jarní přírodě jižní Moravy. Bylo brzy po ránu a rozkvetlé třešně byly plné chroustů. Během přestávky nás ppor. Povolná přesvědčoval, že sní chrousta. A taky jo" Zatřásli jsme stromem a na zem se sesypala spousta těchto brouků. Povolný si vybral toho největšího a za doprovodu poznámek z řad diváků jako např. „Fuj“, „Já bych to nežral“ apod. chrousta zbaštil. Zdůvodnil nám to, že v broukovi není nic špatného ani jedovatého, naopak že obsahuje zdraví prospěšné látky jako proteiny apod. A on to přece musel dokonale vědět. Byl totiž v civilu entomologem a pracoval jako profesor na Přírodovědecké fakultě Masarykovy univerzity v Brně. Na tuto historku si vždy vzpomenu, když pana profesora dnes věhlasného vědce občas vidím v televizi. Byl o několik let starší než my a dnes mu asi do 80 moc chybět nebude. Přesto je pořád velmi čilý a nedále ve svém oboru pracuje a přednáší nejen u nás, ale i v zahraničí. Vitalita z něho i přes obrazovku přímo srší. Svým zápallem pro vědu mi připomíná ředitele Botanické zahrady v Praze dr. Václava Větvíčku.

Myslím, že pan profesor Povolný byl spoluiniciátorem založení pěveckého sboru naší školy. Vedoucím a kapelníkem tohoto tělesa byl ostravský učitel, jehož jméno už mi vypadlo z paměti, ale jeho obličej se mi vybavuje dobře. Jediným fotodokumentem z této doby je právě náš pěvecký sbor, zachycený na fotografii při účasti na krajském kole soutěže armádních pěv. souborů v Brně, kde jsme obsadili 2. místo. Kromě portrétu min. Čepičky je na fotu zachyceno i bojové heslo poplatné době o úloze umění v armádě. Při pohledu na snímek se mi vybavují jména i národnosti mých spolužáků i učitelů v SDZ. Tak si je po 50 letech zopakuju: Povolný, Volný, Meško, Kobza, Méssarosoz, Krafčík, Hlinka, Dienstbier, Sedláček, Pohan, Venclíček, Karas, Štrba, Dvořáček, Luňáček, Cajthaml, Babín, Šimon, Vokoun, Šťovíček - nu, žádná sláva, vzpomněl jsem si asi na polovinu jmen kamarádů z fotografie. Soubor doprovázel hrou na kytaru kamarád, jehož jméno už také neznám, jen vím, že pocházel z Plzeňska.

O některých už jsem se zmínil vepředu, další řádky budou patřit ostatním. Paľo Balbín byl Slovák a plnil úlohu konferenciéra pěveckého souboru. Sedláček, Luňáček, Šťovíček a Dvořáček byli Pražáci, první byl inženýr, druhý nedostudovaný

inženýr a učitel Šťovíček byl manželem Věry Šťovíčkové, známé rozhlasové reportérky z let 1968-69, s kterou se však rozvedl. Kromě kytaristy a mne pocházeli z Plzeňska a Rokycanska Dienstbier, Pohan, Venclíček, Karas, Cajtha, a Šimon. Rozvážný Vincenc Tupta a zbrklý Štefan Krafčík byli slovenští učitelé, Jáno Štrba byl Slovák a pracoval v civilu jako újezdní tajemník. Přiznám se, že nevím, jaká byla náplň práce této podivné funkce. Jáno byl trochu důvěřivý prostáček a tudíž terčem vtipů "dobráků" všeho schopných. Jednou, když se připravoval noční poplach a pochod, mu tito „dobráci“ namluvili, že si musí pro pochod koupit ve vojenské prodejně „Arma“ 10 dkg bandalíru. A Ján si skutečně pro bandalír do „Army“ zašel, samozřejmě za asistence zmíněných hecířů. Udivená prodavačka sice Jánovi nemohla vyhovět a nakonec se vše s úsměvem a pohodou za pomoci hecířů vysvětlilo. I Jáno přes počáteční durdění to nakonec vzal jako legraci. Olda Vokoun byl absolventem obchodní akademie ze Znojma. Před nástupem na vojnu byl asi tři roky v zaměstnání, takže si uspořil údajně asi 60 000 Kč. Z dalších řádek vyplyne, proč se o tom zmiňuji. 1. června 1953 byla nečekaně vyhlášena měnová reforma a Oldovi se tím pádem úspory smrskly v poměru 1:50, tedy na 1200 Kč. Většine z nás tento náhlý čin vlády nijak neublížil, protože jsme žádné úspory doma neměli. Já jsem pracoval před vojnu jen měsíc a celou výplatu (asi 4800,-) jsem si vzal s sebou na vojnu, takže jsem měl peníze na povinnou výměnu za nové peníze. Byli i takoví, kteří na výměnu neměli a tak jsme si vzájemně vypomohli. Já jsem dal peníze na výměnu Jirkovi Dienstbierovi, inženýru z Plzně. Za zbytek peněz jsem nakoupil cigarety pro tátu a nějaké jídlo. Paní vedoucí Army nám tento nákup umožnila i přes již vyhlášenou reformu, abychom ty směšné částky nemuseli měnit 1:50. A tady přichází na scénu opět Vokoun, velmi uvědomělý svazák a snad už i straník. Maje svůj mozek zatemněný zlobou, že mu propadla na tu dobu dost velká částka, nazval nás, kteří jsme zachraňovali své pakatele tím, že jsme jimi vypomáhali jiným a nakoupili věci pro své blízké na členské schůzi ČSM vychytralými spekulanty i když nikoho nejmenoval. Tak to byla ne právě kladná vzpomínka, ale i to život přináší. Protože za mého mládí za války neexistovala pionýrská organizace, nikdy jsem nestál čestnou stráž, jak si to užily děti 50. - 80. let. Přesto jsem se tomuto „čestnému“ úkolu nevyhnul jako voják základní služby. V březnu 1953 se odebrali na věčnost těsně po sobě Stalin a Gottwald, a tak díky „fangličkářství“ té doby byla v kasárenské chodbě instalován pietní koutek s portrétem Stalina a později Gottwalda, u níž jsme se střídali jako čestná stráž.

Říká se, že každý voják základní služby by měl zažít nějaký průšvih (ve vojenské mluvě průser). Jednou jsem se snažil ulít se z ranní rozcvičky a schoval jsem se na WC. I když vím, že to mnozí dělali často, mě, při mé příslovečné smůle, načapal kapitán. Odbylo se to pouhým vynadáním, ale bylo to k něčemu dobré - vícekrát jsem se o to nepokoušel a tak si „upevňoval“ fyzičku ranními rozcvičkami - v zimě, v létě, do půl pasu. Druhý průser se mi stal v době mé služby pomocníka dozorčího roty. Usnul jsem u stolku na chodbě a byl jsem při tom načapán dozorčím útvarem. Tentokrát se to neodbylo bez trestu - dostal jsem vedení 3 dny po službě. Ale zapracovala štěstěna, do vězení jsem nešel, protože v té době v něm bylo plno,

zřejmě více se provinivších delikventů. Nakonec mi byl trest prominut, takže jsem z těch průserů vyšel celkem dobře.

Když se náš pobyt v ŠDZ chýlil ke konci, přijela ministerská kontrola, aby poznala, jaké vědomosti a dovednosti jsme ve škole získali. Kontroloři byli spokojeni a jejich vedoucí nám na závět řekl: „Hoši, buďte rádi, že jste se dostali do této školy, hodně jste se naučili a jste poloviční geometři - inženýři, možná, že své vědomosti uplatníte i v civilu.”

Ještě jedna událost se mi vybavuje v paměti, stala se na konci našeho pobytu v ŠDZ. V jedné budově dědického kasárenského komplexu se konala oslava čehosi, jíž se zúčastnili lampasáci těchto kasáren. My, téměř absolventi ŠDZ, jsme na ní sehráli úlohu číšníků. Samozřejmě, že ani my jsme nepřišli zkrátka a zobli jsme si řízečků i zákusků. Vzpomínám na to ale pro něco jiného. Když jsme se vrátili na cimru, předal mi můj dobrý kamarád příbor s tím, že si vzal i pro sebe - zkrátka dva erární vojenské příbory změnily majitele a staly se soukromým majetkem. Jméno kamaráda neuvádím, i když myslím, že čin je po padesáti letech promlčen a tudíž není trestný - ale kdo ví. Žijeme přece v zemi, kde se velká zlodějna toleruje a utulává a malá trestá. Onen příbor, snad z nostalgie, ale i proto, že se sním vzhledem k délce a ostrosti dobře jí, používám dodnes.

Nakonec nadešel den, na který se těšili a těší žáci všech typů škol, vojenskou nevyjímaje. Poslední, závěrečný den školy spojený se slavnostním vyřazením absolventů ŠDZ. Většina z nás byla povýšena na rotného absolventa, asi dva dostali hodnost četaře abs. a dva staršiny abs. Byly to vojenské hodnosti podle sovětského vzoru. Četař nosil na náramenících se žlutou zahrádkou tři úzké proužky, rotný jeden široká a staršina téčko. Proužky měly žultou barvu, což znamenalo, že jsme absolventy školy pro důstojníky v záloze. Absolventi poddůstojnické školy měli proužky červené.

Po vyřazení nás přidělili jako velitele topografických čet do různých útvarů. Tak jsem se dostal k 20. dělostřeleckému pluku v Prachaticích, kterému velel mjr. Jaroslav Juka. Byl to mladý důstojník, absolvent moskevské vysoké válečné školy. Byl přísný a vyžadoval kázeň. Pluk tvořily 3 bojové oddíly vybavené sovětskými děly ráže 152mm a i technický oddíl, kterému velel npor. Hendrych. Tento oddíl se skládal ze spojařů, proviantníků, řidičů a toposlužby. Velitel spojařů byl rtn. abs. Caletka, proviantníky a kuchaře měl na starosti rtn. abs. Janda, řidiče rtn. abs. Rud. Warkoczek, velitelem topografické čety jsem byl já. Bydleli jsme společně v jedné místnosti. Caletka pocházel ze Slezska, Warkoczek byl Ostravák, Janda Severočech, Byli jsme dobrá parta. S nimi jsem poprvé poznal, co to je napít se alkoholu přes míru. Jako absolventi ŠDZ a velitelé čet jsme měli volné vycházky. Na jedné z nich jsme v hospodě vypili několik panáků tzv. „koku”. Nevím, kdo s tím přišel, já jsem to do té doby neznal. Koks byl velký frťan rumu s citronem a se zrnkovou kávou. Tyto dvě ingredience měly údajně ztlumit účinky alkoholu. Už si nepamatuju, jak dopadli mí kamarádi, ale já nejsem zřejmě zvyklý na alkohol, po ulehnutí na kavalec jsem měl pocit, že se se mnou točí celý svět. Projevilo se to až po návratu z hospody, což potvrzuje současné tvrzení, že káva naopak účinky alkoholu v krvi zesiluje. Tato

zkušenost s rumem měla pro mne jeden pozitivní výsledek. Rumová příchut' se mi natolik zprotivila, že ji snáším pouze v pečivu nebo pralinkách, takže rum nemusím mít.

Moji „podřízení“ v topočetě, která velikostí spíše připomínala družstvo, byli tito frekventanti poddůstojnické školy: ing. Karel Hlávka (lesní inž.), ing. Přemysl Hauptka (zemědělský inž.), Slovák Andrej Mako - v civilu zeměměřič, Sýkora, Domanský a jeden učitel, jehož jméno mi vypadlo z paměti - tedy vysokoškoláci a středoškoláci a navíc absolvovali poddůstoj. školu topografického zaměření. Tím chci říci, že úkoly, které jsme měli plnit, zvládali po teoretické stránce s hračkou. Naše práce spočívala v zajišťování topografických podkladů pro bojové oddíly tj. vypočítávat zeměpisné souřadnice pro palební postavení děl a pro pozorovatelný. Mým přímým nadřízeným byl člen štábu pluku důstojník z povolání por. Ančička. Byl původním povoláním obchodní příručí (prodavač) a topografii moc nerozuměl. Zato v buzerování podřízených se vyžíval. Vztah naší čety k němu nebyl valný, a když jsme odcházeli do civilu, prohlásil bouřlivák Sýkora: „S tím v...m se nepůjdu rozloučit“. Tak se i stalo - celá četa ho při odchodu do civilu ignorovala. Asi ho to trochu vzalo, jak jsme poznali při náhodném setkání, když už jsme byli oblečeni do civilu. Naproti tomu jsme jako základáci celkem dobře vcházeli s velitelem našeho technického oddílu npor. Hendrychem, který jednal s vojáky slušně. Kromě voj. hodnosti staršiny existovala tehdy ještě funkce staršiny útvaru, tj. poddůstojník z povolání tzv. délesloužící (tj. který si prodloužil volnu tzv. „to“ podepsala). U našeho oddílu to byl Slovák rotný Konečný. Měl na starosti materiální vybavení vojáků apod. Byl známý tím, že vykládal, jak luští „křížovatky“, čímž myslel křížovky. K dalším funkcionářům oddílu patřil i zástupce velitele pro věci politické (ZVP) ppor. Karel Malkovský. Ten měl na starosti také politické školení mužstva (PŠM), které se provádělo v tzv. politicko-výchovné světnici (PVS), tedy jakési klubovně s patřičnými nástěnkami a výzdobou. Školení většinou svěřoval nám, velitelům čet. Toto spočívalo v tom, že jsme si z příslušné brožury udělali výpis, který jsme mužstvu přečetli a pak následovala diskuze, většinou veškerá žádná. Dodnes se mi vybavují pohledy zvláště bouřliváka Sýkory, ironika Domanského i ing. Hauptkeho, co si o vyučovací látce myslí. K jejich chvále budiž řečeno, že nikdy v diskuzi nepřekročili meze natolik, aby z toho byl malér. Většinou totiž školení byl přítomen ZVP, a i když to byl celkem neškodný lampasák, člověk nikdy nevěděl, co se mohlo stát.

Vojenská strava v té době nebylo nic moc. Protože jsme byli mladí a měli dost pohybu, potřebovali jsme doplňovat kalorie. To se dělo pomocí balíčků s potravinami z domova a nákupem téhož v prodejně Arma. Jsem celkem dost orientovaný na sladké, takže jsem si mj. oblíbil arašídové věnečky. Občas přišel Franta Janda s naditou taškou z kuchyně a prohlásil: „Kluci, dnes si dáme gáblíka.“ V té tašce přinesl od kuchařů chleba, sádlo a česnek a to jsme společně přeměnili na chřupavé topinky, upečené na rozpáleném sádle. Po této baště jsme samozřejmě museli navštívit hospodu a spláchnout ji pivem.

Také musím napsat, jak to bylo za Čepičky s dovolenými a opuštěnými vojáky základní vojenské služby. Už jsem se zmínil, že my, absolventi ŠDZ a velitelé čet

jsme měli volné vycházky v místě posádky, ostatní museli mít vycházky povoleny velitelem. Týdenní dovolenou jsme dostali jako žáci ŠDZ, opuštění místa posádky podléhalo i u nás povolení nadřízeného a musel pro to být pádný důvod. V únoru 1954 se vdávala moje starší sestra. Podle tehdejších vojenských řádů tzv. A1-1 to nebyl důvod k udělení opuštětku. Snad každý pochopí, že jsem za každou cenu chtěl se zúčastnit svatby. Takže jsem, za tichého souhlasu npor. Hendrycha, odjel domů na svatbu. Na zpáteční cestě k útvaru jsem měl smůlu, když mě na nádraží v Plzni kontrolovala vojenská hlídka a zjistili, že nemám povolení na dovolenku. Poslali hlášení na štáb 20. Děl. Pluku v Prachaticích a hrozil velký průser. Ale to zase při mně stáli andělé strážní a dopadlo to dobře. Těmito anděly strážnými byli písaři na štábu pluku, dva vojáci základní vojenské služby, kteří o mém výletu věděli a hlášení zkrátka zlikvidovali, takže se nedostalo k veliteli pluku mjr. Jukovi. Jeden z písařů se určitě jmenoval Zoubek, druhý asi Doubek, což nevím určitě, ale vím, že jejich jména se rýmovala. Ještě po dlouhých letech – díky hoši.

U příležitosti výročí únorových událostí v r. 1954 byl 20. Děl. Pluk vyznamenán. Celý pluk se shromáždil na cvičáku k slavnostnímu předání praporu, což vykonal jakýsi generál z ministerstva obrany. Účastnil se i tzv. sovětský poradce podplukovník malé postavy v šedomodré uniformě, kterého jsme znali, neboť často doprovázel našeho velitele pluku. Jezdil ve služební Tatře, které říkal „automobil s chvostikem“. Byla to celkem bizarní postavička. Byl jsem po noční službě, nevyspalý a necítil jsem se dobře, když jsme v sevřených útvarech stáli na cvičáku a sledovali akt předávání praporu. Sluníčko se opíralo do sněhové pokrývky a bodalo nás do očí. Náhle se mi zatmělo před očima a sesul jsem se k zemi. Myslím, že jsem skoro omdlel a byl jsem přenesen na kavalec do místnosti. Byl to pro mě šok, protože se mi to stalo poprvé v životě. Můj mozek ještě zaznamenal slavnostní pochod při průchodu náčelnictva, pro jehož melodii jsme si vymysleli tato slova: Jarda (mjr. Juka) už jde, Jarda už je tady, Jarda už jde a za ním kráčí poraděnko... V padesátých letech jezdily vojenské útvary na tzv. letní výcvikový tábor (LVT). Pro prachatický 20. Děl. Pluk byl vymezen prostor v šumavských lesích, kde jsme strávili 4 měsíce vojny – od května do srpna. Byli jsme ubytováni ve velkých stanech pro 10 osob. Kromě nás čtyř s námi žili pod stanem další absolventi důstojnické školy, kteří byli zařazeni u dělostřeleckých oddílů našeho pluku. Vizuálně se mi někteří vybavují, jméno pouze jedno – rotný Václavík. Stan, ve kterém jsme žili, jsme pojmenovali „Hotel pod Smrkem.“

V době osobního volna jsme nemohli chodit na vycházky (do města), protože nebylo kam, a tak jsme se více věnovali jiným činnostem, hodně jsme hráli volejbal a fotbal, zpívali jsme, hráli šachy i jiné společenské hry nebo jen tak debatovali. Mohli jsme se tak víc než v kasárnách seznámit i s dalšími vojáky z bojových oddílů. Tak jsem např. poznal Jardu Rašku, který proslul svým známým výrokem „Neblbni mi kouli“ pronášeným velmi pomalým tempem, které používal v celé své mluvě. Vybavují se mi sedánky pod korunami vzrostlých smrků, kde Jarda svým nenapodobitelným způsobem a tempem řeči bavil celou společnost.

V jedné písni se zpívá „život vojenský, život veselý“. Ale i na vojně se stávají smutné a tragické věci - říká se jim mimořádné události. Jedna taková se stala v době našeho pobytu v LVT. Na motorce se zabil jeden z kamarádů, když jako spojka jel z LTV do kasáren. Během našeho pobytu se konaly ve vojenském prostoru na Šumavě ostré střelby, které měly ukázat výsledky výcviku u našeho pluku. Úkolem naší čety bylo zpracovat topografické podklady pro pozorovatelný a palebné postavení. Samozřejmě naši činnost vedl por. Ančička ze štábu pluku, který jako bývalý prodavač moc topografii nerozuměl. A tak se stalo, že špatně určil místo na mapě pro pozorovatelnou. Nechci si hrát na nějakého mesiáše, byla to věc náhody, že jsem si toho všiml, vše se napravilo a střelby dopadly dobře. V opačném případě by asi pluk s ostrými střelbami u nadřízených propadl. V úplném závěru prezenční služby jsem ještě zažil velké cvičení armád Varšavské smlouvy. Konalo se v Doupovských horách, kde proti sobě „válčili“ červení a modří. Tehdy se k převozu mužstva používali Tatry V-3S (tzv. vejtrasky) a Tatry 8. Naše četa NTS měla k dispozici starý americký vůz Ford, řečený Truman bez plachty. Ráno po zářijových nocích jsme se probouzeli na korbě Trumanu pod dekami s jinovatkou.

Přiblížil se konec měsíce září a tím také konec naší vojenské prezenční služby. S černým vojenským kufříkem v ruce a s hlavou plnou příběhů a vzpomínek jsem se vracel vlakem domů přes Plzeň do železniční stanice Mýto v Čechách a těšil se na civil. V tentýž den se vracel domů z vojny také Bohouš Pešek, učitel - kolega ze školy M. Gorkého v K. Varech - Rybářích. Zatímco já mířil z jižních Čech do západních, on jel opačným směrem. Náhoda tomu chtěla, že jsme se na jedné stanici (asi v Protivíně) zahlédli ve vlaku a prohodili spolu pár slov s tím, že se sejdeme na JNV Karlovy Vary a tak se také stalo, ale to už je jiná historie. Měl bych ještě dodat, že jsem byl do civilu povýšen na podporučíka a v této hodnosti jsem absolvoval dvě vojenská cvičení - v Berouně a v Karlových Varech - Dvory. Hned na prvním cvičení v r. 1960 jsem byl přecvičen z velitele topografické čety na velitele radiotechnického průzkumu, tj. na práci s radarem. V dubnu 1961 mě povýšili na poručíka v záloze, v září 1967 na nadporučíka v záloze. To jsou holá fakta, která ale nevyprávějí o tom, že bych vojnu nějak „žral“, spíš to bylo naopak.

V roce 1991, kdy jsem dosáhl 60 let věku, jsem byl vyřazen z evidence okresní vojenské zprávy K. Vary a stal se ze mne nevoják.